

PREZES
KASY ROLNICZEGO
UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO

Sekretariat Wicemarszałek Senatu RP
Marii Pańczyk-Pozdziej
Wpłynęło dn. 09.06.2015
Nr. UPP/3110 / 60/14.584
Podpis.....

Warszawa, dnia 09 czerwca 2015r.

0000-UB.401.20.7.2015

SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 10.06.15
nr. 3628 podpis.....

Szanowna Pani
Maria Pańczyk-Pozdziej
Wicemarszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek

W nawiązaniu do pisma Pani Marszałek z dnia 23 kwietnia 2015 r., znak: BPS/043-73-3137-KRUS/15 w sprawie złożonego przez Senatora Jerzego Chróścikowskiego oświadczenia w dniu 16 kwietnia 2015r. pragnę wyjaśnić co następuje.

Zgodnie z obowiązującymi od dnia 1 stycznia 1991r. przepisami art. 6, 7 i 16 ustawy z dnia 20 grudnia 1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r. poz. 704), ubezpieczeniu społecznemu rolników podlega rolnik, który prowadzi działalność rolniczą w gospodarstwie rolnym i domownik, który stale pracuje w jego gospodarstwie rolnym, jeżeli osoby te nie podlegają innemu ubezpieczeniu społecznemu i nie mają ustalonego prawa do emerytury lub renty, albo nie mają ustalonego prawa do świadczeń z ubezpieczeń społecznych.

W związku z powyższym, zaprzestanie prowadzenia gospodarstwa rolnego przez rolnika, a w przypadku domownika - wykonywania stałej pracy w tym gospodarstwie wskazuje na utratę statusu rolnika lub odpowiednio domownika w rozumieniu przepisów ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, a tym samym tytułu do podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników i do podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu z tego tytułu. Zgodnie bowiem z przepisem art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. b i pkt 34 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych ubezpieczeniu zdrowotnemu podlegają rolnicy i ich domownicy w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Z dniem 15 maja 2014 r. weszły w życie przepisy ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. poz. 567), które w stosunku do rolników, małżonków rolników i domowników ubiegających się o zasiłek dla opiekuna wprowadziły wymóg złożenia oświadczenia, pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań, o zaprzestaniu prowadzenia gospodarstwa rolnego w przypadku rolnika, a w przypadku małżonka rolnika i domownika o zaprzestaniu prowadzenia gospodarstwa rolnego albo wykonywania przez nich pracy w gospodarstwie rolnym.

Powyzsza ustawa wprowadziła też zmiany w przepisach ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (tekst jednolity – Dz. U z 2015r, poz. 114) warunkujące przyznanie rolnikom, małżonkom rolnika i domownikom świadczeń na podstawie powyższej ustawy (tj. specjalnego zasiłku opiekuńczego, świadczenia pielęgnacyjnego) również od złożenia oświadczenia o zaprzestaniu prowadzenia

gospodarstwa rolnego w przypadku rolnika, a w przypadku małżonka rolnika i domownika zaprzestania prowadzenia gospodarstwa rolnego albo wykonywania przez nich pracy w gospodarstwie rolnym.

Jednocześnie informuję, że organem właściwym do przyznawania prawa do:

- zasiłku dla opiekuna w oparciu o przepisy ustawy z dnia 4 kwietnia 2014r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów,
- specjalnego zasiłku opiekuńczego i świadczenia pielęgnacyjnego na podstawie przepisów ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych,

jest wójt, burmistrz lub prezydent miasta.

Jednocześnie uprzejmie wyjaśniam, że wyżej wymienione przepisy nie wprowadziły jakichkolwiek zmian w ustawie o ubezpieczeniu społecznym rolników i w związku z tym nie nakładały nowych obowiązków na Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

Przepisy ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników określające, że rolnikiem lub domownikiem są osoby prowadzące działalność rolniczą w pozostającym w ich posiadaniu gospodarstwie rolnym lub m.in. wykonujące stałą pracę w gospodarstwie rolnym, obowiązują bowiem od 1 stycznia 1991r.

Wobec powyższego wejście w życie nowych przepisów wymagających od rolników zaprzestania wykonywania działalności rolniczej w celu uzyskania zasiłku dla opiekuna, specjalnego zasiłku opiekuńczego albo świadczenia pielęgnacyjnego nie wprowadzało nowej regulacji, wymagającej stanowiska KRUS, bowiem zakres ten jednoznacznie regulują przepisy ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Niemniej jednak z uwagi na powzięte przez Kasę informacje o istniejących rozbieżnościach interpretacyjnych, na stronie internetowej Kasy w dniu 2 lipca 2014r. zamieszczono informację dla osób ubiegających o przyznanie wyżej wymienionych świadczeń z której wynikało, że po otrzymaniu informacji o zaprzestaniu prowadzenia gospodarstwa rolnego lub pracy w gospodarstwie rolnym Kasa jest ustawowo zobowiązana do wydania decyzji o ustaniu ubezpieczenia społecznego rolników od dnia zaprzestania prowadzenia gospodarstwa rolnego lub wykonywania pracy w tym gospodarstwie.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że zgodnie z przepisem art. 37 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników rolnik jest zobowiązany, nie czekając na wezwanie, zgłaszać Kasie m.in. okoliczności mające wpływ na podleganie ubezpieczeniu w ciągu 14 dni od dnia ich zaistnienia. Okolicznością taką jest zaprzestanie prowadzenia gospodarstwa rolnego lub wykonywania pracy w tym gospodarstwie. Ewentualnie zaistniała zwłoka w poinformowaniu Kasy o okolicznościach mających wpływ na podleganie ubezpieczeniu społecznemu rolników spowoduje konieczność weryfikacji zasadności pozostawania w ubezpieczeniu społecznym rolników i zdrowotnym przez takie osoby, co skutkować będzie, dla takich osób, ustaniem ubezpieczenia społecznego rolników od dnia zaprzestania prowadzenia działalności rolniczej lub wykonywania pracy w tym gospodarstwie.

Odnosząc się natomiast do kwestii ubezpieczenia zdrowotnego uprzejmie informuję, że zgodnie z art. 66 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jednolity - Dz. U z 2015 r., poz. 581) m.in. obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego podlegają osoby spełniające warunki do objęcia ubezpieczeniem społecznym rolników.

Obowiązek ubezpieczenia zdrowotnego rolników i domowników rolników, zgodnie z art. 69 ust. 2 ustawy, powstaje od dnia zgłoszenia do ubezpieczenia w trybie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników a ustaje z ostatnim dniem miesiąca, w którym ustały okoliczności uzasadniające podleganie ubezpieczeniu (np. w związku z zaprzestaniem prowadzenia gospodarstwa rolnego lub pracy w gospodarstwie rolnym).

Osoby pobierające specjalny zasiłek opiekuńczy, świadczenie pielęgnacyjne i zasiłek dla opiekuna mają odrębny tytuł do ubezpieczenia zdrowotnego i zgłoszenia do ubezpieczenia zdrowotnego tych osób w ZUS dokonuje wójt, burmistrz lub prezydent miasta (art. 66 ust. 1 pkt 28, 28a i 28b oraz art. 75 ust. 11 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych).

Z uzasadnienia Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej do ustawy o ustalaniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów wynika natomiast, że z uwagi na fakt, iż wprowadzone ustawą rozwiązania nie przewidują objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym osób mających ustalone prawo do zasiłku dla opiekuna w okresie od dnia 1 lipca 2013 r. do dnia poprzedzającego dzień wejścia w życie ustawy, dyrektor oddziału wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia:

- 1) nie wszczyna postępowania w sprawie o ustalenie obowiązku poniesienia kosztów tych świadczeń, a postępowanie wszczęte umarza;
- 2) umarza w całości spłatę należności ustalonej w decyzji wydanej na podstawie art. 50 ust. 18 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, stosując odpowiednio art. 58 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885, 938 i 1646)

w sytuacji jeżeli osoby te w okresie, za który miały ustalone prawo do zasiłku dla opiekuna oraz w ciągu 30 dni po upływie tego okresu, skorzystały ze świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, mimo braku prawa do tych świadczeń – z powodu wygaśnięcia z mocy prawa decyzji o przyznaniu im prawa do świadczenia pielęgnacyjnego na podstawie art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw. A zatem, w świetle powyższego, osoby, które uzyskały prawo do wyżej wymienionych świadczeń, nie powinny być zobowiązane do ponoszenia kosztów uzyskanych świadczeń opieki zdrowotnej.

Z powasaniem

Z upoważnienia Prezesa KRUS
ZASTĘPCA PREZESA
Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego
Janina Pszczółkowska